

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/34/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7218202890
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7218202890.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobkyne G. S., nar. XX.X.XXXX, bytom S., T. X, zast. KRAL PARTNERS s.r.o., so sídlom Košice, Kukučínova 7, proti žalovaným 1/ Q.. F. P. nar. XX.XX.XXXX, bytom S., U. XXX/X, zast. JUDr. Milanom Slobodnikom, advokátom so sídlom Košice, Štúrova 20 a 2/ X. S. nar. XX.X.XXXX, bytom S., T. XXXX/XX, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní žalovanej 1/ proti rozsudku 10C/27/2018 z 24.9.2020 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

Po t v r d z u j e rozsudok vo výroku o priznaní nároku na náhradu trov konania v plnom rozsahu žalobkyni proti žalovanej 1/ a v právnom vzťahu medzi týmito stranami priznáva žalobkyni proti žalovanej 1/ náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

V právnom vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným 2/ stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) rozsudkom vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov žalobkyne a V. S. nar. XX.XX.XXXX, zomr. X.X.XXXX, ktoré zaniklo rozsudkom Okresného súdu Košice II zo 4.3.2016 sp. zn. 45C/302/2015-96 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 27.6.2017 sp. zn. 5Co/469/2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 14.9.2017, tak, že byt č. 13 na 3. poschodí vo vchode 4 obytného domu súpisné číslo 260 na T. ulici 4 v S., spoluvlastnícky podiel k pozemku parcela č. 834 vo výmere 295m², zastavané plochy a nádvoria a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu o veľkosti 651/10000, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXXX, okres S. H., obec S. - G., katastrálne územie I., v hodnote 82.600 €, prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne, bez povinnosti náhrady vyrovnacieho podielu do dedičstva po zomrelom V. S. (I.). Žalobkyni proti žalovanej 1/ priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (II.), žalobkyni proti žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal (III.) a žalobkyňu, žalovaných 1/ a 2/ zaviazal zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok 2.478 € za vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet Okresného súdu Košice II (IV.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) s pôvodným žalovaným tak, že nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXXX, špecifikované v bode 1. tohto odôvodnenia, prípadnú jej bez povinnosti náhrady pôvodnému žalovanému.

3. Skutkovo žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným manželstvo uzavreli 31.7.1981 ale od roku 1999, kedy sa žalovaný odsťahoval ku svojej matke na G. ulicu č. 21 v S., spolu nežili, nevedli spoločnú domácnosť a spoločne nehospodárili. V čase odchodu bol syn X. (v konaní figuruje ako žalovaný 2/, pozn. odvolacieho súdu) maloletý a celá starostlivosť o neho zostala na žalobkyni, pričom

žalovaný ako invalidný dôchodca neprispieval na výživu syna a nepodieľal sa na nákladoch predtým spoločnej domácnosti. V čase jeho odchodu mali dlh na nájmomnom a platbách spojených s užívaním bytu cca 53.000 Sk, na ktorý ničím neprispel. Celý spoločný dlh bola nútená uhradiť sama, vo významnej miere z finančných prostriedkov získaných z dedenia po krstných rodičoch v čase, keď už spoločne nehospodárili. Spoločnú domácnosť neobnovili ani po smrti matky žalovaného v roku 2013, keď zostal bývať v zdedenom byte po matke. Na tomto byte sa zadlžil a tým so zreteľom na existenciu BSM, ohrozil aj jej postavenie. Rozsudkom Okresného súdu Košice II zo 4.3.2016 sp. zn. 45C/302/2015-96 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 27.6.2017 sp. zn. 5Co/469/2016, právoplatným 14.9.2017, bolo ich BSM zrušené. Do BSM patrí byt, ktorý bol pôvodne štátnym bytom a ktorý získali výmenou za štátny byt na O. ul. 22 v S., pridelený v roku 1985 za trvania manželstva ako rodine. Následne ho nadobudli zmluvou o prevode vlastníctva bytu z 29.9.2004, uzavretou s Mestom Košice (vklad bol povolený 22.11.2004 pod č. V 3738/2004). V tom čase so žalovaným viac ako päť rokov nežili v spoločnej domácnosti a spoločne nehospodárili. Žalovaný na kúpnu cenu bytu 15.726 Sk ničím neprispel, boli však manželia a zástupcovia Mesta S. trvali na tom, že účastníkmi zmluvy musia byť obaja. Bola nutná rekonštrukcia bytu, ktorú z pôžičiek financovala sama, bez akéhokoľvek príspevia žalovaného. Zdôraznila, že pre zlý zdravotný stav bola uznaná úplne invalidnou, a napriek tomu musela pracovať, aby všetko sama zvládla.

4. Žalovaný po začatí konania dňa 5.9.2018 zomrel. Uznesením 10C/27/2018 - 49 z 1.2.2019 súd rozhodol o pokračovaní v konaní so žalovanou 1/ a žalovaným 2/ ako dedičmi po žalovanom.

5. Súd mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že žalobkyňa a pôvodný žalovaný uzavreli manželstvo 31.7.1981, ktoré trvalo do jeho smrti 5.9.2018. Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 45C/302/2015-96 zo 4.3.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 27.6.2017 sp. zn. 5Co/469/2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 14.9.2017, bolo ich BSM za trvania manželstva zrušené. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplynulo, že žalovaný V. S. konal tak, že ohrozoval spoločný majetok účastníkov konania (zrejme aj vzhľadom na svoj závažný zdravotný stav - bol vedený ako psychiatrický pacient, z ktorého dôvodu bol aj na invalidnom dôchodku). Mal dlhy za byt na G. XX v S., ktorý zdedil, viedlo sa voči nemu niekoľko súdnych konaní o peňažné plnenie, čo mohlo zasiahnuť majetok patriaci do BSM, o ktorý sa vzhľadom na dlhodobé oddelené žitie účastníkov konania do značnej miery pričínila žalobkyňa. Nebolo sporné, že za trvania manželstva žalobkyne a pôvodného žalovaného nadobudli do BSM byt na T. X v S.. Na všeobecnej hodnote tohto bytu vo výške 82.600 € sa v priebehu sporu strany zhodli. Ďalej súd z návrhu na privolenie k výpovedi z nájmu bytu z 15.7.1996 zistil, že Bytový podnik mesta Košice sa ako žalobca proti pôvodne žalovanému v tomto spore a žalobkyňi, obom v postavení žalovaných, domáhal vydania rozhodnutia o privolenie k výpovedi z nájmu bytu, pretože žalovaní hrubo porušovali svoje povinnosti vyplývajúce z nájmu bytu, keď neplatili nájomné, čím k 31.5.1996 im vznikol nedoplatok 54.304 Sk. Z Dohody uzavretej 24.9.1996 medzi Bytovým podnikom mesta Košice a V. S. súd zistil, že tento sa zaväzuje dlžnú sumu za užívanie bytu na T. X v S. vo výške 42.632 Sk uhradiť v 500,- Sk mesačných splátkach. Na tejto listine je dopísané meno žalobkyne a poznámka o celkovej sume 56.353 Sk, pričom 23.9.1996 bola uhradená platba 25.000 Sk. Zostatok dlhu predstavoval na istine 31.353 Sk a penále 11.279 Sk, spolu 42.632 Sk. Podľa osvedčenia o dedičstve 11D 31/96 Dnot 83/96 z 19.6.1996 a 34D 697/95 Dnot 441/95 z 19.6.1996 X.. W. Q. (sestra žalobkyne) z dedičstva po J. X. a X. X. nadobudla nehnuteľnosti s povinnosťou vyplatiť ustupujúce dedičky I. K. a G. S., každú po 52.500 Sk v lehote do 10 dní od právoplatnosti osvedčenia. Z kópie pokladničného bloku č. 1100 vyplynulo, že 23.9.1996 bola prijatá platba 25.000 Sk od V. S. s poznámkou nedoplatok za byt na T. X v S. a z kópií podacích lístkov o úhradách Bytovému podniku mesta Košice od odosielateľa V. S., vyplynuli úhrady po 500,- Sk mesačne za obdobie od októbra 1996 do septembra 2001. Z Čestného prehlásenia X.. W. Q. z 27.6.2019 súd zistil, že žalobkyňi poskytla na rekonštrukciu bytu pôžičku 5.000 € 25.4.2012, z toho 4.500 € prevodom na účet a 500 € v hotovosti ako jedinej dlžníčke. Dlž z pôžičky bol vrátený len z ňou nadobudnutého majetku dedením po rodičoch a zanikol započítaním pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam získaných dedením po rodičoch. Z výsluchu svedkyne X.. W. Q. súd zistil, že svojej sestre, žalobkyňi, pomáhala, vždy mali medzi sebou blízky vzťah. Svedkyňa potvrdila, že v manželstve jej sestry boli finančné problémy, manžel žalobkyne opustil spoločnú domácnosť, a viac sa nevrátil. Nedoplatok, ktorý vznikol na byte uhradila žalobkyňa z osobných oddelených finančných prostriedkov. Chcela sama kúpiť byt avšak vzhľadom na trvajúce manželstvo to nebolo možné. Pôvodného žalovaného uprosila aby podpísal zmluvu ale ako vlastník bytu sa manžel žalobkyne nikdy nesprával a nestaral sa o žiadne platby. Nebohý manžel žalobkyne nikdy ničím neprispel do spoločnej domácnosti, odkedy z tejto domácnosti odišiel. Na rekonštrukciu v roku

2012 potrebovala sestra finančnú čiastku, menšiu časť poskytla v hotovosti a zvyšok na účet. Od roku 1999 doteraz žalobkyni pomáhala stále.

6. Súd konštatoval, že sporným medzi stranami sporu (žalobkyňou a žalovanou 1/) zostalo - vzhľadom na tvrdenie žalobkyne, že sa v prevažnej miere zaslúžila o nadobudnutie majetku patriaceho do BSM, v akej výške bude mať žalobkyňa voči žalovaným 1/ a 2/ povinnosť uhradiť finančnú čiastku na vyrovnanie podielov na vyporiadanie BSM.

7. Podľa žalovanej 1/ nie je sporné, že za trvania manželstva žalobkyne a jej otca nadobudnutý byt, patrí do ich zaniknutého BSM. Nesúhlasila s požiadavkou žalobkyne, aby pripadol pri vyporiadaní BSM do jej výlučného vlastníctva bez povinnosti náhrady. Žiadala vyplatenie náhrady vo výške 1/6 trhovej hodnoty bytu v čase vyporiadania BSM. Mala za to, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka, prvú vetu, podľa ktorej sa pri vyporiadaní vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Podiel nebohého V. S. by bol vo veľkosti 1 z celku. Na veľkosť podielu nemá vplyv ani to, že všetky náklady súvisiace s užívaním bytu znášala žalobkyňa, pretože tento byt užívala sama. Žalobkyňa nepreukázala, že by byt nadobudla z peňazí patriacich do jej výlučného vlastníctva, ani to, že rekonštrukciu bytu zaplatila z požičaných a darovaných peňazí tak, ako to v žalobe tvrdí.

8. Žalovaný 2/ nerozporoval skutočnosti uvedené v žalobe, nárok žalobkyne uznal.

9. Súd na zistený skutkový stav aplikoval § 143, § 149 ods. 1, ods. 3 OZ a § 150 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), a dospel k záveru, že disparita podielov na vyporiadaní BSM je v tomto prípade dôvodná, keďže to bola žalobkyňa, ktorá sa zásadným spôsobom pričínila o nadobudnutie majetku, ktorý tvorí vyporiadavané BSM a vzhľadom na všetky okolnosti prípadu v súlade so zákonom a súdnou praxou je spravodlivé, aby žalobkyňa nadobudla byt do výlučného vlastníctva bez povinnosti uhradiť vyrovnávací podiel do dedičstva po pôvodne žalovanom.

10. K náhrade trov konania súd uviedol, že hoci konanie o vyporiadanie BSM je z hľadiska rozhodovania o trovách konania sporom výnimočným, keď súd nie je viazaný návrhmi účastníkov ohľadne spôsobu ich majetkového vyporiadania a jeho uplatnenie jedným zo spoluvlastníkov je v záujme oboch manželov, v tomto prípade plne vyhovel návrhu žalobkyne a vzhľadom aj na okolnosti prípadu (pasivita pôvodne žalovaného ohľadne spoločného majetku) treba výsledok sporu jednoznačne považovať za 100 % úspech žalobkyne, ktorej tak priznal proti žalovanej 1/ nárok na náhradu trov v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP).

11. Vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným 2/ bola žalobkyňa rovnako ako v prípade žalovanej 1/ plne úspešná ale po zohľadnení vzájomného vzťahu žalobkyne a žalovaného 2/, ktorý je jej synom, postojom žalovaného 2/, ktorého účasť v konaní bola vyvolaná smrťou jeho otca a ktorý plne uznal nárok žalobkyne, dospel súd k záveru, že v tejto časti je dôvodná aplikácia § 257 CSP a žalobkyni proti žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal.

12. O povinnosti žalobcu a oboch žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok za vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov súd rozhodol podľa položky 6 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej zákon o súdnych poplatkoch) v spojení s § 2 ods. 1 písm. b) a § 2 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, v zmysle ktorých za vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ak sa konanie skončilo rozsudkom, sa vyberá súdny poplatok z predmetu konania v percentuálnej výške 3 % najmenej 66 €, najviac 16.596,50 €. Pri hodnote vyporiadavanej nehnuteľnosti 82.600 € predstavuje súdny poplatok 2.478 €. Povinnosť zaplatiť tento súdny poplatok uložil súd žalobkyni a žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet Okresného súdu Košice II.

13. Rozsudok vo výroku IV. o povinnosti zaplatiť súdny poplatok spoločne a nerozdielne so žalovanými vo výške 2.478 € napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa argumentujúc, že uznesením Okresného súdu Košice II z 1.6.2018 bola oslobodená od súdnych poplatkov. Navrhla zmeniť rozsudok v napadnutom výroku tak, že nebude zaviazaná na zaplatenie súdneho poplatku za vyporiadanie BSM.

14. Rozsudok vo výroku II. o náhrade trov konania a IV. o povinnosti zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok napadla včas podaným odvolaním žalovaná 1/ z odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP t. j. rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zdôraznila, že začatie tohto konania nezavinila, keďže do konania vstúpila len na základe toho, že jej otec ako pôvodný žalovaný, zomrel. Dedičské konanie po ňom vedené notárkou JUDr. Silviou Pršebice ako súdnym komisárom pod č. Dnot 234/2018 (24D/643/2018) doposiaľ nebolo skončené. Dôvodila, že na základe vykonaných dôkazov súd usúdil, že pri vyporiadaní BSM manželov žalobkyne a pôvodného žalovaného je potrebné uplatniť disparitu až v takom rozsahu, že z vyporiadavaného majetku nepripadne do dedičstva po otcovi žalovanej 1/ žiadny majetok, v dôsledku čoho nastal stav, že žalovaná 1/ z vyporiadavaného BSM medzi žalobkyňou a poručiteľom nenadobudne žiadny majetok, ale na druhej strane je povinná zaplatiť súdny poplatok za vyporiadanie BSM vychádzajúci z hodnoty masy BSM. Považuje to za nespravodlivé, ktorá je zvýraznená tým, že do konania vstúpila až následne, ako dedič po svojom otcovi a toto konanie nevyvolala ani mu nemohla nijako zabrániť. Konanie vyvolal jej otec, ktorý nesúhlasil s vyporiadaním BSM dohodou. Pokiaľ ide o náhradu trov konania, mala za to, že v danom prípade došlo k naplneniu dôvodov hodných osobitného zreteľa, nakoľko odvolateľka začatie konania nezavinila a nemožno jej pričítať ani vyvolanie žiadnych trov konania na strane žalobkyne, pretože v konaní postupovala čo najhospodárnejšie. Okrem uvedeného je potrebné vychádzať aj z osobitného charakteru samotného konania o vyporiadanie BSM, pretože v prípade, ak sa strany nevedia na vyporiadaní dohodnúť (z dôvodu že jedna zo strán požaduje prikázanie celého majetku do jej vlastníctva bez povinnosti vyplatiť druhej strane akúkoľvek sumu na vyrovnanie majetkovej hodnoty), je vyporiadanie súdnou cestou v záujme oboch strán konania. Na základe všetkých vyššie uvedených okolností je tak v tomto prípade na mieste, aby súd rozhodol, že ani jednej zo strán nepriznáva nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, keďže spravodlivé je, aby si každá strana hradila svoje trovy konania sama. Na základe vyššie uvedeného navrhla, aby odvolací súd II. a IV. výrok napadnutého rozsudku zmenil tak, že žalobkyňi proti žalovanej 1/ náhradu trov konania neprizná a že povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyporiadanie BSM manželov uloží len žalobkyňi.

15. Rozsudok vo výroku IV. o povinnosti zaplatiť súdny poplatok spoločne a nerozdielne napadol včas podaným odvolaním aj žalovaný 2/, ktorý uviedol, že nemal žiaden záujem stať sa stranou sporu a stal sa ňou len v dôsledku smrti pôvodného žalovaného, jeho otca. Zdôraznil, že jeho postoj bol v priebehu celého konania súladný so žalobkyňou, súhlasil s prikázaním predmetného bytu do výlučného vlastníctva žalobkyne bez povinnosti vyplatenia náhrady, vždy mal za to, že nárok jeho matky, teda žalobkyne je dôvodný a oprávnený, uznáva ho a nerobí si žiaden nárok na vyplatenie vyrovnávacieho podielu. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku tak, že nemá povinnosť zaplatiť súdny poplatok.

16. Uznesením 10C/27/2018-309 zo 7.12.2020, právoplatným 6.1.2021, Okresný súd Košice II zrušil IV. výrok rozsudku sp. zn. 10C/27/2018-242 z 24.9.2020, ktorým zaviazal spoločne a nerozdielne žalobkyňu, žalovanú 1/ a žalovaného 2/ na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 2.478 € za vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Podľa odôvodnenia uznesenia za situácie, keď žalovaní 1/ a 2/ predmet vyporiadania nenadobudli, a to bez povinnosti náhrady vyrovnávacieho podielu do dedičstva po ich zomrelom právnom predchodcovi, nie je spravodlivé a ani zákonné požadovať solidárne zaplatenie súdneho poplatku za vyporiadanie od oboch strán sporu aplikovaním ustanovenia § 2 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. Zotrvaním na splnení tak uloženej poplatkovej povinnosti by došlo k úplnému vylúčeniu zákona v časti, v ktorej počíta aj s jediným poplatníkom pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to v závislosti od rozhodnutia súdu, teda od výsledku sporu. Preto súd rozhodnutie o poplatkovej povinnosti vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ ako nesprávne zrušil. Ďalej uviedol, že vzhľadom na výsledok vyporiadania by jedinou poplatníčkou bola žalobkyňa, ktorej však v konaní svedčí oslobodenie od súdnych poplatkov priznané jej súdnym rozhodnutím 10C/27/2018-19 z 1.6.2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 30.6.2018. Ak bola žalobkyňi napriek jej právoplatnému oslobodeniu od súdnych poplatkov v rozsudku z 24.9.2020 uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyporiadanie, išlo o nesprávne rozhodnutie o poplatkovej povinnosti, ktoré bol súd oprávnený aj bez návrhu zrušiť alebo zmeniť.

17. Po doručení tohto uznesenia žalovaná 1/ reagovala čiastočným späťvzatím odvolania týkajúcim sa výroku IV. rozsudku. Žalobkyňa písomným podaním zo 17.12.2020 takisto vzala svoje odvolanie proti výroku IV. rozsudku späť.

18. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej 1/ uviedla, že je nesprávny názor žalovanej 1/, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o náhradu trov konania, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Nie je pravdivé jej tvrdenie, že ona sa prakticky ani súdiť nechcela a pre jej postoj v konaní mal súd z dôvodov hodných osobitného zreteľa nepriznať žalobkyni vo vzťahu k nej náhradu trov konania. Z konania a vykonaného dokazovania vyplynulo, že jej postoj v konaní bol diametrálne odlišný od rozsudku súdu a cestou právneho zástupcu si vyplatenie vyrovnávacieho podielu z BSM uplatňovala, o čom svedčí aj záverečná reč jej právneho zástupcu. Navrhla rozsudok v tomto napadnutom výroku potvrdiť a uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania.

19. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, pri akých výrokoch rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať (§ 379 CSP).

20. Odvolaním nebol napadnutý rozsudok vo výroku I., ktorým vypořiadal BSM žalobkyne a pôvodného žalobcu a III. výrok, ktorým súd žalobkyni proti žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal, preto sa rozsudok v tejto (odvolaním nenapadnutej) časti stal právoplatným a nebol v odvolacom konaní preskúmaný. Vzhľadom na uznesenie 10C/27/2018-309 zo 7.12.2020, právoplatné 6.1.2021, ktorým súd v rámci autoremedúry zrušil svoj rozsudok vo výroku IV. o povinnosti sporových strán zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok za vypořiadanie BSM, odvolací súd sa nezaoberal odvolaním strán sporu proti tomuto výroku rozsudku, pretože bol vyriešený právoplatným uznesením, a nerozhodoval z tohto dôvodu o späťvzátí odvolania žalobkyňou a žalovanou 1/ proti výroku IV. Predmetom odvolacieho konania bolo preto len odvolanie žalovanej 1/ proti výroku II., ktorým bola žalobkyni priznaná plná náhrada trov konania proti žalovanej 1/.

21. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) prejednal odvolanie žalovanej 1/ v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu a stotožniac sa s výrokom o trovách napadnutého rozsudku a jeho odôvodnením dospel k záveru, že odvolanie žalovanej 1/ nie je dôvodné.

22. Žalovaná 1/ uplatnila odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, teda že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav aplikoval, teda v skutkových okolnostiach z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

23. Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia v napadnutom výroku o trovách konania z hľadiska žalovanou 1/ uplatneného odvolacieho dôvodu dospel k záveru, že uvedený odvolací dôvody nie je daný.

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP).

25. Z cit. ustanovenia Civilného sporového poriadku o náhrade trov konania vyplýva, že v sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov konania. Súd skúma úspech vo veci vždy čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli (trovy, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené) v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom v spore. Plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej.

26. Žalobkyňa bola v konaní nepochybne plne procesne úspešná, keď jej súd prikázal do výlučného vlastníctva byť, bez povinnosti náhrady vyrovnávacieho podielu do dedičstva po zomrelom V. S., čím v plnom rozsahu vyhovel jej žalobe. Z uvedeného dôvodu správne súd žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (§ 255 ods. 1 CSP).

27. Argumenty žalovanej 1/, že do konania vstúpila až následne ako dedička po svojom otcovi, že toto konanie nevyvolala ani mu nemohla nijako zabrániť, že v konaní vystupovala hospodárne, nie sú dôvodom, pre iné rozhodnutie o náhrade trov konania (žalovaná 1/ navrhovala použitie § 257 CSP), pretože v priebehu celého konania žalovaná 1/ nesúhlasila so žalobou v tom, aby predmetný byt bez povinnosti náhrady pripadol žalobkyni do výlučného vlastníctva - túto skutočnosť namietala hneď vo svojom prvom procesnom úkone, ktorým bolo vyjadrenie k žalobe a v priebehu konania ho viackrát zopakovala, zotrvala na ňom až do vyhlásenia rozsudku, nárokovala si vyplatenie náhrady vo výške 1/6 trhovej hodnoty bytu v čase vyporiadania BSM a opakovane tvrdila, že na veľkosť podielu nemá vplyv ani to, že všetky náklady súvisiace s užívaním bytu znášala žalobkyňa, pretože tento byt užívala sama, a namietala aj trhovú hodnotu bytu, z ktorého dôvodu musela dať žalobkyňa vypracovať znalecký posudok.

28. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

29. Súčasná právna úprava teda umožňuje úspešnému účastníkovi v spore nepriznať náhradu trov konania iba z dôvodov uvedených v ust. § 257 CSP.

30. Odvolací súd zdôrazňuje, že zo slovného znenia teraz platného a účinného ustanovenia § 257 CSP vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 257 CSP preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Takisto treba prihliadať na okolnosti, ktoré viedli stranu k uplatneniu práva na súde a postoj strán v konaní. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 M Cdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010, či sp. zn. 3 M Cdo 46/2012) ani dnes ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť.

31. Výklad právneho predpisu nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva. Ústavný súd SR v náleze zo 17. decembra 2004, sp.zn. II. ÚS 31/04-30, okrem iného, uviedol: „Pri tomto výklade je potrebné venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatkového protokolu. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napr. takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 150 O.s.p. (v súčasnosti § 257 CSP, pozn. odvolacieho súdu).“

32. Z obsahu spisu v prejednávanej veci odvolací súd nezistil ani jeden čo len minimálne do úvahy prichádzajúci dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, ktorý by spĺňal kritériá odôvodňujúce nepriznať v konaní plne úspešnej žalobkyni plnú náhradu trov konania zo strany žalovanej 1/,

ktorá v priebehu celého konania, aj po vykonaní dokazovania vo veci, nesúhlasila s nevyplatením vyrovnávacieho podielu žalobkyňou za byt na Uherovej 4 v Košiciach.

33. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie preto nemožno vytknúť, že by pri rozhodovaní o náhrade trov aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo že by použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolateľka neuviedla žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by pre ňu ako žalovanú 1/ privodili priaznivé rozhodnutie o náhrade trov konania. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o náhrade trov konania.

34. Odvolací súd sa preto stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie i zákonom zodpovedajúcimi dôvodmi rozhodnutia v napadnutej časti, na ktoré v celom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

35. Žalovaná 1/ nemala v odvolacom konaní úspech, preto odvolací súd priznal žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1, § 396 ods. 1 CSP).

36. V právnom vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným 2/ stranám žiadne preukázateľné a účelne vynaložené trovy v odvolacom konaní nevznikli, preto odvolací súd stranám náhradu trov konania nepriznal.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné (§ 355 CSP).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.